

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет іноземних мов
Кафедра англійської філології
силабус навчальної дисципліни

ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНІ АСПЕКТИ ПЕРЕКЛАДУ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма «Англійська мова і література»
Спеціальність 035 Філологія
Спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська
Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Лексико-граматичні аспекти перекладу
Викладач (-і)	Марчук Тетяна Любомирівна
Контактний телефон викладача	0992360905
Е-mail викладача	tetiana.marchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Марчук Т. Л.: вівторок 14.50-16.10; четвер 14.50-16.10 (https://us04web.zoom.us/j/2035236135?pwd=THNGQnk5RzU2M21oRlVjMzZieC9ldz09)
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є особливості перекладу складних граматичних конструкцій та лексичних зворотів англійської мови. Зміст дисципліни охоплює аналіз основних способів перекладу інфінітиву, герундія, дієприкметника, модальних дієслів, тощо. Особлива увага зосередження на лексичних трансформаціях, які виникають при перекладі власних назв, неологізмів, багатозначних слів та реалій. Вивчення цього курсу поглиблює перекладознавчу підготовку майбутніх філологів, сприяє глибшому розумінню студентами варіантів та способів перекладу лексико-граматичних конструкцій англійської мови.</p> <p>Ключові терміни: переклад, вихідний текст, цільовий текст, вихідна мова, цільова мова, стратегія, тактика, прийом, одомашнення, очуження, міжкультурне посередництво, інтерпретація, контекст, слова-реалії, ідіоматика, метафора, гумор стилістика, словниковий склад, синонімічний ряд, тематична група, семантичне поле, запозичення, лексичне значення, граматичне значення, денотативне значення, конотативне значення, компонентний аналіз, багатозначне слово, синонімія, антонімія, фразеологічна одиниця.</p> <p>Методи навчання: інтерактивна лекція, презентації, дискусії, групова робота, індивідуальна робота, самостійна робота.</p> <p>Методи контролю: тестування, письмова робота, письмовий фідбек до завдань</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни є забезпечення студентів теоретичними знаннями та практичними навиками перекладу граматичних конструкцій англійської мови та відтворення лексичних одиниць української мови англійською для подальшого здійснення перекладацької діяльності.</p>	
4. Програмні компетентності	

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації;

ЗК 8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);

ЗК 9. Здатність проведення досліджень на належному рівні;

ЗК 10. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.

ФК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

ФК 5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їхніх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

5. Програмні результати навчання

ПРН 1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН 3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості наукових досліджень.

ПРН 9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.

ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН 12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

ПРН 14. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

6. Організація навчання				
Обсяг навчальної дисципліни				
Вид заняття	Загальна кількість годин			
лекції	12			
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18			
самостійна робота	60			
Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
6	035 Філологія	3	вбірковий	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема	кількість год.			
	лекції	заняття	сам. роб.	
Тема 1. Граматичні трансформації при перекладі	2	2	2	
Тема 2. Способи перекладу інфінітиву	2	2	2	
Тема 3. Переклад герундія і герундіальних конструкцій.	2	2	2	
Тема 4. Переклад дієприкметника та дієприкметникових конструкцій.	2	2	2	
Тема 5. Способи вираження модальності в англійській та українській мовах.	2	2	2	
Тема 6. Переклад означеного та неозначеного артиклів.			10	
Тема 7. Переклад асиндетичних іменникових сполучень.		2	5	
Тема 8. Переклад власних назв.	2	2	5	
Тема 9. Переклад інтернаціональної лексики та способи передачі її значення.		2	5	
Тема 10. Переклад реалій.			15	
Тема 11. Переклад фразеологізмів.		2	10	
	ЗАГ.:	12	18	60
7. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. По закінченні курсу студент отримує залік на підставі оцінок, отриманих під час кожного практичного заняття (5 балів максимум). В кінці курсу окремо передбачене письмове тестування (20 балів), та оцінка за самостійну роботу (20 балів). Максимальна оцінка, яку студент може отримати на заліку – 100 балів.			
Вимоги до письмових робіт	<p>Передбачене одне письмове підсумкове тестування (максимум 20 балів), а також контроль самостійної роботи студентів (максимум 20 балів).</p> <p>Контрольна робота (у тестовій формі) базується на матеріалі, який був розглянутий в лекціях, але не був винесений на практичні заняття та відбувається під час останнього практичного заняття.</p> <p>Контроль самостійної роботи студентів відбувається у формі домашньої роботи, електронний варіант якої студенти надсилають викладачеві не пізніше 8 практичного заняття.</p> <p>Підсумковий контрольний переклад передбачає виконання перекладу двох уривків тексту різної тематики з української мови англійською та навпаки (максимальна оцінка – 50 балів).</p>			

Критерії оцінювання письмової роботи:

*1 – робота не відповідає вимогам, зазначеним вище;

*0 – робота не здана.

Контент (має 5 40 балів)	4	3	2	
Цілісність і зв'язність тексту перекладу, відповідність оригіналу на змістовому рівні (10)	Переклад повністю відтворює зміст оригінального тексту. Цілісність та зв'язність не порушена.	Переклад передає зміст оригіналу, є цілісним та зв'язним, однак присутні певні розбіжності, що впливають на розуміння тексту оригіналу.	Переклад містить помітні розбіжності зі змістом оригіналу. Цілісність та зв'язність тексту певною мірою порушена, що ускладнює розуміння оригінального тексту.	Переклад значно відрізняється від оригіналу за змістом. Цілісність та зв'язність тексту значно порушена.
Лексичний рівень (5)	У перекладі відсутні лексичні помилки. Значення слів точно відтворене	Присутні незначні лексичні неточності.	Значна кількість лексичних помилок, що призводить до помітних розбіжностей між перекладом та оригіналом.	Велика кількість помилок в лексичному використанні, що суттєво впливає на розуміння перекладу.
Граматичний рівень (5)	Відсутність граматичних помилок.	Присутні незначні граматичні помилки.	Присутні серйозні граматичні помилки, що певною мірою порушують цілісність та зв'язність тексту.	Велика кількість граматичних помилок, що значно впливає на цілісність та зв'язність тексту.
Збереження жанрових особливостей оригіналу (10)	Переклад зберігає вдало жанрові особливості оригіналу.	Присутні незначні недоліки під час відтворення жанрових особливостей оригіналу.	Переклад має помітні відхилення від жанрових особливостей оригіналу.	Переклад великою мірою не відтворює жанрові особливості оригіналу.
Дотримання орфографічних і пунктуаційних норм (10)	Всі орфографічні та пунктуаційні норми дотримано.	Декілька незначних помилок у написанні слів або використанні пунктуаційн	Присутні серйозні помилки у написанні слів або використанні пунктуаційн	Значна кількість серйозних помилок у написанні слів або використанні

	их знаків. их знаків, що пунктуації. ускладнюють ь розуміння перекладу.
Практичні заняття	Оцінюється відвідуваність усіх 9 занять упродовж семестру за 5- бальною шкалою. Максимальна кількість балів, яку студент може

	отримати по закінченні практичних занять – 60. Сума балів, отриманих студентом за практичні заняття, розраховується шляхом додавання балів, отриманих на практичних заняттях з ваговим коефіцієнтом 12.
Умови допуску до підсумкового контролю	Допуск до підсумкового контролю отримують студенти, які відвідували практичні заняття, написали підсумкову контрольну роботи та виконали завдання самостійної роботи.
Підсумковий контроль	Форма контролю: залік Форма здачі: комбінована Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №1, користується правом перескладання заліку за відомістю №2 на консультації викладача. На консультації викладача студент також може отримати роз'яснення питань, з підготовкою яких у нього виникли складності

8. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: Передбачено одна підсумкова контрольна робота (максимум 20 балів).

Академічна доброчесність: Курс читається англійською мовою. Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється студентові за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань, підсумкове тестування, та самостійної роботи. При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання письмових завдань; списування та плагіат, а також результати відпрацювання з поважної причини пропущених занять.

Студенти, котрі навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують частину теоретичного матеріалу самостійно з обов'язковим виконанням письмових завдань (перекладів) та підсумкового контрольного перекладу відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються «Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2022/11/polozhennia-pro-induvid.-grafik.pdf>

Порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів з лінгвістики на платформах Coursera, Udemu, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів / тренінгів, тощо) регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

Студенти, які не набрали 50 балів за відомістю №1, мають право перескласти залік за відомістю № 2. На консультаціях викладача студенти мають можливість отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до практичних занять та при виконанні письмових робіт.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати фідбек щодо якості викладання дисципліни <https://forms.gle/6vtkSTawvzPvWtH59>

Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету.

Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за покликанням: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти».

Ознайомитися із положенням можна за покликанням:
https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні_документи/polozhenja/

9. Рекомендована література

1. Alexeyeva I. Theoretical Grammar Course of Modern English. Вінниця: Нова Книга, 2007.
2. Володіна Т.С., Рудківський О.П. Загальна теорія перекладу для першого(бакалаврського) рівня. Навч.-метод. посібник. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2017. – 296 с.
3. Зорівчак Р. П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія. Львів: Вища школа. Видавництво при Львів. Ун-ті, 1983
4. Литвин І. Перекладознавство. Науковий посібник. – Черкаси : Видавництво Ю. А. Чабаненко, 2013. – 288 с.
5. Карабан В. Translation from Ukrainian into English : Підручник. -Вінниця. «Нова Книга», 2003. - 608 с.
6. Корунець І.В.Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. - Вінниця. «Нова Книга», 2003. - 448 с.
7. Крамар В. Б. Практичний переклад з англійської мови : Підручник. – Хмельницький, 2007.-215с.
8. Handbook of Translation Studies, The / ed. Yves Gambier and Luc van Doorslaer. Amsterdam / Philadelphia: John Benjamins Publishing, 2011. Vol. 2. 207 p.
<https://www.researchgate.net/profile/BarbaraTannuri/publication/326381184>
9. Korunets I. V. Contrastive Typology of the English and Ukrainian Languages. Kyiv: Lybidpubl, 1995.
10. Nikolenko A.G. English lexicology. Theory and practice [Text] : навч. посібник дляВНЗ Нац. авіаційн. ун-т. - Vinnytsya : Nova Knyha, 2007. - 525 p.
11. Routledge Handbook of Translation Studies, The / ed. C. Millán and F. Bartrina. London, New York: Routledge, 2012. 592 p.
https://www.academia.edu/43202267/The_Routledge_Handbook_of_Translation_Studies_and_Linguistics
12. Yule G. The Study of Language. Fourth ed. Cambridge University Press, 2010.

Викладач
Марчук Тетяна Любомирівна
доцент кафедри англійської філології